

Ecologische Quicksan Morsweg t.p.v. nr. 58 te Leiden

Maart 2021

Eco-Niche

wrvanesch@eco-niche.nl
www.eco-niche.nl

Inhoudsopgave

1: Aanleiding & toelichting	3
Opbouw quickscan	3
Leeswijzer	3
2: Project & planlocatie	4
Project: activiteiten en toekomst gebruik	4
Planlocatie en directe omgeving	4
3: Resultaat & toetsing	6
Inleiding & methode	6
Beschermd gebied	6
Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied:	6
Planten	7
Vogels	7
Grondgebonden zoogdieren	8
Vleermuizen	9
Amfibieën	10
Reptielen	11
Ongewervelden	11
4: Maatregelen	12
Aangetroffen of verwachte soorten:	12
Soortspecifieke maatregelen	12
Overige soorten / Zorgplicht	12
5: Conclusie	13
Bronnen	14
Bijlage 1: Uitleg Wet natuurbescherming	15
Bijlage 2: Ligging planlocatie & natuurgebieden	17
Bijlage 3: gemelde kwetsbare en beschermde soorten (NDFF)	19

Afbeelding voorzijde: planlocatie vanaf de plantsoenzijde.

1: Aanleiding & toelichting

Opbouw quickscan

In verband met de bouw van drie appartementen aan de Morsweg t.p.v. nr. 58 te Leiden, heeft Eco-Niche, in opdracht van Architecten- en interieurbureau Roorda + DB een ecologische quickscan uitgevoerd. Daarvoor is:

- 1) Op de planlocatie en in literatuur onderzocht of en welke beschermde plant- en diersoorten (kunnen) voorkomen.
- 2) Onderzocht of de planlocatie deel uit maakt / of in de nabijheid ligt van beschermde natuurgebieden genaamd Natura 2000 (N-2000) en/of het Nationale Natuurnetwerk (NNN).

Het resultaat van bovengenoemd onderzoek wordt in voorliggend document getoetst aan de natuurwetgeving: de Wet Natuurbescherming (voor uitleg zie **bijlage 1**) en het beleid van het NNN. In deze toets zijn de volgende vragen doorlopen:

- Heeft het project één of meer negatieve effecten op punten 1 en/of 2?
- Zo ja, conflicteren deze mogelijke effecten met de natuurwetgeving?
- Zo ja, zijn deze effecten eenvoudig te voorkomen (met welke maatregelen)?

Soms zijn eenvoudige maatregelen voldoende. Deze zullen dan worden opgenomen in voorliggend rapport (**hoofdstuk 4**). Te nemen maatregelen kunnen echter ook complexer van aard zijn. In dat geval is soms een vervolgonderzoek nodig en/of dient ontheffing te worden aangevraagd. Ook hierover geeft voorliggend rapport uitsluitsel (**hoofdstuk 5**).

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft kort het project en de planlocatie. Zo wordt een beeld verkregen van de situatie en de ontwikkelingen. Hoofdstuk 3 behandelt de resultaten van het literatuur- en veldonderzoek en gaat in op: eventuele effecten op beschermde natuurgebieden, het NNN, de aanwezigheid van en de te verwachten beschermde soorten, de functie van de planlocatie voor deze soorten en de te verwachten effecten van het project op de soorten. Hoofdstuk 4 gaat in op de maatregelen die genomen dienen te worden om eventuele negatieve effecten te voorkomen. Hoofdstuk 5 volgt met de conclusie. In bijlage 1 is een korte toelichting op de wet opgenomen en in de overige bijlagen staan de projectspecifieke onderdelen, waaronder kaartmateriaal.

2: Project & planlocatie

Project: activiteiten en toekomst gebruik

Op de planlocatie worden drie appartementen gerealiseerd. Deze worden tegen twee aangrenzende gebouwen aan gebouwd. De bakstenen doorgang blijft staan en de appartementen worden deels in- en aangebouwd. De gevels van de bestaande muren worden niet doorbroken. Na het doorbreken van de gevel wordt de spouwmuur afgedicht. De start van de bouw is nog onbekend.

Om de appartementen te bouwen dient de grindverharding (schelpen) en het groen (bomen en struiken) ter plaatse verwijderd te worden.

De bestaande situatie en de nieuwe situatie staan in **bijlage 2A en 2B**.

Planlocatie en directe omgeving

De planlocatie ligt aan de Morsweg t.p.v. nr. 58 te Leiden en heeft een omvang van ca. 12 x 6 meter en is voor ca. 50 % verhard. Voor de begrenzing, zie **bijlage 2A**.

De planlocatie bestaat uit een bakstenen doorgang, een schelpenpad en aan weerszijden een groenstrook met struiken en twee dunne bomen.

De doorgang naar het achterliggende plantsoen is opgebouwd uit witte bakstenen, met meerdere openingen en sluit aan de westelijke en oostelijke zijde aan op bebouwing. Er staat een lantaarnpaal midden op het schelpenpad. De groenstrook aan de oostelijke gevel bestaat uit struiken cultivars (Forsythia) met twee dunne bomen (Japanse sierkers). De muur is begroeid met muurvegetatie (Wingerd). Een hek sluit aan op deze muur. Er groeit klimop op de grond en tegen het hek. Bij de westelijke zijde staat een rij groenblijvende cultivars (Japanse Laurier) en op de muur groeit eveneens een wingerd. Het plangebied grenst aan een plantsoen met vier bomen (Zoete kers), kortgemaaid gras, vegetatie van cultivars en een geknotte wilg. Het plantsoen grenst aan een watergang, de Oude Rijn. De oever van de watergang heeft een betonnen beschoeiing.

De stenen doorgang grenst aan de noordzijde aan het trottoir van de Morsweg en aan weerszijden aan gevels van aangrenzende bebouwing. De westelijke gevel is van baksteen, heeft open stootvoegen (1,5 cm) en een open dilatatievoeg (1,5 cm). Het gebouw heeft vier verdiepingen en een plat dak met bitumen. De oostelijke gevel is van baksteen en heeft kleine open stootvoegen (1 cm) en een open kier (1,5 cm) onder de Trespa dakrand. Het dak is eveneens plat en bedekt met bitumen.

De directe omgeving beslaat de wijk het Morsdistrict, die in het zuiden, zuidwesten en oosten wordt begrensd door de Oude Rijn. De wijk bestaat enerzijds uit laagbouw met zowel platte daken als pannendaken en anderzijds uit flatgebouwen in een relatief groene omgeving. Het openbaar groen bestaat uit watergangen, groene pleinen, een park (Kweeklust) en sportvelden. Ongeveer op 27 meter afstand van de planlocatie ligt de Oude Rijn.

Voor een foto-impressie: zie volgende pagina

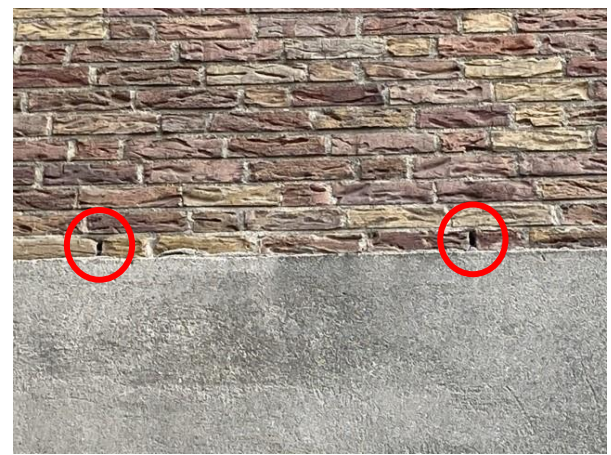
a) Planlocatie met stenen doorgang.

b) Muur met open kier onder dakrand.

c) Open dilatatievoeg westelijke muur.

d) Open stootvoegen oostelijke muur.

e) Aangrenzend plantsoen met kersbomen.

f) Boom op planlocatie.

3: Resultaat & toetsing

Inleiding & methode

In dit hoofdstuk is per soortgroep toegelicht of op de planlocatie beschermde soorten zijn aangetroffen, worden verwacht of zijn uit te sluiten. Hiertoe is een veldbezoek uitgevoerd (zie tabel) en een literatuuronderzoek uitgevoerd. Wij baseren onze verwachting op de aangetroffen soorten en biotopen en houden altijd rekening met andere seizoensinvloeden en weersomstandigheden dan die tijdens het veldbezoek.

Tabel: Datum en weersomstandigheden veldbezoek

<i>Datum</i>	<i>Neerslag</i>	<i>Temperatuur</i>	<i>Windkracht</i>
8 maart 2021	95 % bewolkt, droog	7 °C	3 Bft

Een belangrijke bron die we gebruiken is de Nederlandse Database Flora- en fauna (NDFF). Deze wordt voor elke soortgroep, tijdens het schrijven van deze rapportage, geraadpleegd met de query beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van de planlocatie, in de laatste 5 jaar.

Vervolgens wordt getoetst of de activiteiten en het toekomstig gebruik, zoals beschreven in hoofdstuk 2, een negatief effect hebben op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten. Van de wetsartikelen, zoals genoemd in bijlage 1, is het behouden van voortplantingsplaatsen en vaste verblijfplaatsen het meest relevant. Voor het functioneren van deze plaatsen zijn soms ook nabijgelegen migratieroutes of foerageergebieden van essentieel belang.

Er wordt gestart met de toetsing aan de beschermde natuurgebieden in de omgeving van de planlocatie. De belangrijkste factor hierbij is de afstand van de planlocatie tot de dichtstbijzijnde natuurgebieden in relatie tot de zwaarte van de ingreep (oppervlak planlocatie, gebruik van machines, geluid, toekomstige situatie). Indien negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, wordt door ons een *voortoets* geadviseerd om deze effecten te toetsen aan de doelstellingen van de beschermde natuurgebieden.

Beschermde gebieden

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied:

De planlocatie ligt binnen de bebouwde kern van Leiden op ca. 2,3 kilometer van het buitengebied. De planlocatie maakt geen onderdeel uit van en grenst niet aan een beschermd natuurgebied. De dichtstbijzijnde beschermde natuurgebieden zijn:

- NNN-gebied: Landgoed Endegeest, op ca. 1,5 km afstand en
- Meijndel en Berkheide: een Natura 2000-gebied dat onder de Habitatrichtlijn valt, op ca. 6 km afstand van de planlocatie (**Bijlage 2C**).

Toets:

Nadere toetsing aan de doelstellingen van Natuurbeschermingswet (Natura-2000) en het NNN is niet aan de orde.

De NNN kent geen externe werking en de Natura 2000-gebieden liggen buiten de invloedssfeer van de planlocatie. Gezien de aard, de geringe omvang en de geruime afstand en ligging van het project, is elk effect op de natuurdoelstellingen die voor de natuurgebieden gelden a priori uit te sluiten.

Planten

Aangetroffen & verwacht:

In de omgeving van de planlocatie, maar niet op de planlocatie zelf, zijn twee beschermde planten gemeld, namelijk muurbloem en wolfskers (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Op de planlocatie is muurvegetatie aanwezig, namelijk wingerd. Beschermde plantensoorten kunnen worden uitgesloten. Wolfskers groeit op kapvlakten en op humushoudende grond (mergel en stenige plaatsen). Deze groeiplaatsen zijn niet aanwezig op de planlocatie. Geschikte groeiplaatsen voor beschermde muurplanten (zeer oude, verweerde muren met kalkspecie) ontbreken op de planlocatie en de planlocatie ligt daarbij buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van de meeste beschermde soorten (NDFF). De vegetatie op de planlocatie bestaat enkel uit cultivars en kersbomen.

Toets:

Op de planlocatie worden beschermde plantensoorten uitgesloten. Voor deze soortgroep is geen sprake van mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming.

Vogels

Toelichting:

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. Ze mogen niet worden gedood of verwond, nest(plaats)en zijn beschermd en ze mogen niet zodanig worden verstoord dat het ten koste gaat van de gunstige staat van instandhouding (zie **bijlage 1**). Om hieraan te toetsen worden de vogels ruwweg in drie groepen onderverdeeld. We onderscheiden:

Groep 1: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen:

Deze vogels staan als 'categorie 1 t/m 4' vermeld op een lijst van de Rijksoverheid (Dienst Regelingen, 2009) en betreffen vogels die jaarrond van hun nest gebruikmaken, zelf geen nest kunnen bouwen, zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing.

Groep 2: Kwetsbare vogelsoorten waarbij de gunstige staat van instandhouding wankelt: Dit zijn zeldzame en kwetsbare broedvogelsoorten van de Rode Lijst (Staatscourant, nov 2017), vogels van Provinciale verordeningen (Provincie-specifiek) of storingsgevoelige vogels waarvan wij, als ecologisch deskundigen, bepalen dat lokale zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden een jaarrond bescherming rechtvaardigen.

Groep 3: Algemene broedvogelsoorten: alle overige inheemse broedvogels.

Vogelsoorten vermeld onder 'categorie 5' op de lijst van de Rijksoverheid (Dienst Regelingen, 2009) verwijzen wij naar groep 2 op wanneer deze ook daadwerkelijk 'kwetsbaar' zijn en anders naar groep 3. De lijst van vogels onder categorie 5 is overigens niet uitputtend (Dienst Regelingen, 2009). Dat wil zeggen dat er meer soorten onder vallen dan daadwerkelijk op de lijst staan.

Aangetroffen & verwacht:

1) Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen

In de omgeving van de planlocatie zijn 14 vogelsoorten gemeld waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, maar niet op de planlocatie zelf, zie **bijlage 3** (NDFF). Op de planlocatie zijn weinig tot geen elementen aanwezig waar vogels kunnen broeden, laat staan vogels met jaarrondbeschermde nesten. Boombewonende soorten worden uitgesloten, omdat er geen nesten en holtes in de bomen aanwezig zijn en ook in de bomen in de directe omgeving van de planlocatie zijn geen nesten waargenomen tijdens het veldbezoek. Het plangebied is ongeschikt voor de gemelde gebouwde bewonende huismus en

gierzwaluw, omdat de aanwezige kieren en gaten in de gevels te klein zijn en het platte dak van de aangrenzende gebouwen ook geen geschikte nestruimtes biedt. In de omgeving van de Pesthuislaan is een baltsende grote gele kwikstaart gemeld (NDFF). De planlocatie biedt echter geen geschikte nestlocatie voor deze soort, omdat er geen stromend water is en de oever van de watergang buiten de planlocatie te weinig beschutting biedt. Bovendien valt de planlocatie buiten het natuurlijk broedareaal van deze soort. Naast deze soorten worden ook geen andere jaarrond beschermde vogelsoorten op de planlocatie verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vogels, braakballen of plukresten waargenomen en zijn er geen andere beschutte plekken waar een roofvogel of uil ongestoord kan broeden.

2) Kwetsbare vogelsoorten

In de omgeving van de planlocatie zijn geen kwetsbare broedvogelsoorten gemeld (NDFF), zie **Bijlage 3**. Kwetsbare soorten worden op de planlocatie uitgesloten. Kwetsbare soorten stellen namelijk hoge eisen aan hun broedlocatie. Een specifieke biotoop, voldoende ruimte, beschutting en voldoende voedselaanbod in de nabije omgeving voor de kuikens zijn een vereiste.

3) Algemene broedvogelsoorten

In de omgeving van de planlocatie zijn diverse algemene broedvogels gemeld (NDFF) en tijdens het veldbezoek zijn o.a. ekster, huismus, koolmees, meerkoet merel, pimpelmees, winterkoning en zilvermeeuw waargenomen. Op de planlocatie kan een nest van een algemene broedvogel niet 100% worden uitgesloten. Een algemene broedvogel kan in de struiken of de klimop nestelen.

Toets:

Op de planlocatie kunnen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten en kwetsbare vogels worden uitgesloten, maar nesten van een algemene broedvogelsoort niet. Het is verboden om nesten te beschadigen of weg te nemen (Art 3.1 lid 2). Een nest van een algemene vogelsoort kan verloren gaan indien er werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden. De start van de werkzaamheden is nog onbekend. Maatregelen kunnen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, zie **hoofdstuk 4**.

Grondgebonden zoogdieren

Aangetroffen & verwacht:

In de omgeving van de planlocatie, maar niet op de planlocatie zelf, zijn negen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten gemeld, zie **Bijlage 3b** (NDFF). Naast de gemelde soorten kunnen in deze omgeving op basis van de biotoopkenmerken bosmuis, huismus en bruine rat niet worden uitgesloten. Huismus en bruine rat zijn niet beschermd. Tijdens het locatiebezoek zijn geen sporen van grondgebonden zoogdieren waargenomen. Voor marters en vos bieden de planlocatie en de oever onvoldoende beschutting, maar een nest van een algemene muizensoort (veldmuis, bosmuis, huisspitsmuis) kan binnen het plangebied niet worden uitgesloten. Op de planlocatie kan verder een passerend of foeragerend individu van een egel, bunzing, wezel of kan niet worden uitgesloten. Andere beschermde grondgebonden zoogdieren zijn uit te sluiten, omdat de biotoopkenmerken ontbreken en/of de planlocatie buiten het natuurlijk verspreidingsgebied ligt.

Toets:

Enkele kleine, algemene, maar beschermde zoogdiersoorten kunnen niet volledig op de planlocatie worden uitgesloten. De beschermde soorten die op de planlocatie kunnen worden aangetroffen, vallen onder de vrijstelling volgens de verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland, 2016). Wat betreft deze soortgroep is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader

onderzoek voor beschermde soorten uit deze groep is niet nodig, maar de zorgplicht is wel van toepassing (artikel 1.11).

Vleermuizen

Toelichting:

Een gebied kan verschillende functies vervullen voor vleermuizen. Op al deze functies is gelet. Zo kan het:

- 1) Dienen als vaste verblijfplaats:
een gebouw of boom kan dienen als verblijf voor kraamkolonies, paargroepen, solitaire dieren of overwintersaars. In dat geval dienen er kieren en holle ruimtes aanwezig te zijn.
- 2) Deel uitmaken van een essentiële vliegroute:
vliegroutes zijn lijnvormige elementen in het landschap, meestal bomen en watergangen, die vleermuizen volgen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Een essentiële vliegroute is een route die onmisbaar is voor het in standhouden van een populatie/kolonie vleermuizen, bijvoorbeeld omdat er geen alternatieve route aanwezig is.
- 3) Deel uitmaken van een essentiële foerageergebied:
foerageergebieden zijn locaties waar vleermuizen hun voedsel vinden en langere tijd verblijven. Vegetatierijke locaties als bossen, clusters van tuinen of schaars verlichte oevers dienen vaak als foerageergebied. Een essentieel foerageergebied is een foerageergebied dat onmisbaar is voor het in standhouden van een populatie/kolonie vleermuizen.

Aangetroffen & verwacht:

In de omgeving van de planlocatie zijn vijf vleermuissoorten gemeld, maar niet op de planlocatie zelf (NDFF), zie **bijlage 3**. Andere soorten zouden gezien het natuurlijk verspreidingsareaal en biotoopkenmerken ook in de omgeving voor kunnen komen, namelijk kleine dwergvleermuis en meervleermuis.

1) Planlocatie als verblijfplaats

De aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen kan op de planlocatie niet 100% worden uitgesloten. De gebouwen waar de planlocatie aan grenst hebben spouwmuren met open stootvoegen en kieren die geschikt zijn voor zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen voor kleine gebouwbewonende vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuizen. Van grotere gebouwbewonende vleermuissoorten, zoals laatvlieger, kunnen verblijfplaatsen worden uitgesloten, omdat de openingen te klein zijn. De kans dat vleermuizen gebruikmaken van de stootvoegen en dilatatievoeg ter plaatse van de westelijk gelegen muur is klein, aangezien er slechts enkele stootvoegen hoog genoeg liggen en bereikbaar zijn (onder de gevelbegroeiing) om als invliegopening te dienen voor vleermuizen. Vleermuizen prefereren hoger gelegen openingen. De stootvoegen en kier onder de dakrand van het oostelijk gebouw zijn wel bereikbaar voor vleermuizen. De beide gebouwen zijn ongeschikt om te dienen als massawinterverblijfplaats. Gezien het type gebouw (appartementen), gebruik (woonfunctie) van de bovenste bouwlaag en gebrek aan een grote diversiteit aan microklimaten (meer en minder vorstvrije ruimtes; afhankelijk van de buiten-/binnentemperatuur) is het voorkomen van (massa)winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis niet waarschijnlijk in deze bebouwing en wordt daarom uitgesloten. Bomen op de planlocatie zijn dun en bevatten geen holtes en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende soorten uitgesloten.

2) Planlocatie als essentiële vliegroute

Op de planlocatie wordt een vliegroute uitgesloten, maar buiten de planlocatie vormt de watergang (Oude Rijn) wel een lijnvormige structuur, die geschikt is als vliegroute. Van de Oude Rijn kan niet worden uitgesloten dat deze een essentiële functie heeft als vliegroute voor meervleermuis of watervleermuis, omdat deze soorten specifiek via watergangen vliegen.

3) Planlocatie als essentieel foerageergebied

Op de planlocatie wordt een essentieel foerageergebied uitgesloten. Er kunnen enkele individuen van de gemelde vleermuissoorten kort foerageren, maar de omvang is te gering om als essentieel foerageergebied te fungeren.

Toets:

De aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten en kan met de bouw verloren gaan (Art 3.5 lid 4). Voor deze soortgroep kan sprake zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming. Vervolgstappen zijn nodig, zie **hoofdstuk 4**.

Essentieel foerageergebied kan worden uitgesloten. Buiten de planlocatie kan de aanwezigheid van een essentiële vliegroute niet worden uitgesloten. De aanleg van de appartementen heeft geen negatief effect op potentieel aanwezige vliegroutes. Er is al verlichting aanwezig in de omgeving van woningen en straatverlichting, de invloed van de bouw van de appartementen op extra verlichting in de omgeving is verwaarloosbaar.

Vissen

Aangetroffen & verwacht:

In de omgeving van de planlocatie zijn geen beschermde vissoorten gemeld (NDFF). Beschermde of andere vissoorten zijn vanwege het ontbreken aan geschikt habitat uitgesloten. Er is geen water aanwezig op de planlocatie.

Toets:

Op de planlocatie zijn beschermde vissoorten uitgesloten. Voor deze soortgroep is geen sprake van mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming. Maatregelen voor beschermde soorten uit deze groep zijn niet nodig.

Amfibieën

Aangetroffen & verwacht:

In de omgeving van de planlocatie, maar niet op de planlocatie zelf, zijn zes beschermde amfibieënsoorten gemeld (NDFF). In een tuin aan de Hoflaan is een roepende vroedmeesterpad gemeld. De planlocatie is ongeschikt omdat voortplantingswater ontbreekt en het gebied buiten het natuurlijk verspreidingsgebied ligt van deze soort. Er is een kleine populatie van 15 alpenwatersalamanders gemeld in een binnentuin bij de Herenstraat op 1,1 km van de planlocatie (NDFF). Op de planlocatie ontbreken de habitateisen voor deze soort, er is geen stenige bodem aanwezig en voortplantingswater ontbreekt. Vanaf de watergang buiten de planlocatie is de planlocatie niet bereikbaar voor amfibieën aangezien de verticale oevers niet beklimbaar zijn. Deze soorten worden daarom uitgesloten.

Andere beschermde soorten worden uitgesloten, omdat de vereiste habitatkenmerken ontbreken en/of de planlocatie buiten het natuurlijk verspreidingsgebied ligt.

Toets:

Op de planlocatie zijn beschermde amfibieënsoorten uitgesloten. Voor deze soortgroep is geen sprake van mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming. Maatregelen voor beschermde soorten uit deze groep zijn niet nodig.

Reptielen

Aangetroffen & verwacht:

In de omgeving van de planlocatie en op de planlocatie zelf, zijn geen beschermde reptielensoorten gemeld (NDFF). Reptielen worden uitgesloten, omdat de vereiste habitatkenmerken ontbreken en de planlocatie ligt buiten het natuurlijk verspreidingsgebied.

Toets:

Op de planlocatie zijn beschermde reptielen uitgesloten. Voor deze soortgroep is geen sprake van mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming. Maatregelen voor beschermde soorten uit deze groep zijn niet nodig.

Ongewervelden

Toelichting:

Onder ongewervelden vallen kleine dieren zoals insecten (vlinders, libellen, kevers) maar ook wormen, kreeftachtigen en schelpdieren. De beschermde soorten in deze groepen stellen doorgaans hoge eisen aan hun biotoop/habitat, zoals een uitstekende waterkwaliteit en specifieke waardplanten. Op al deze factoren is gelet.

Aangetroffen & verwacht:

In de omgeving van de planlocatie, maar niet op de planlocatie zelf, wordt een beschermde ongewervelde gemeld (NDFF). Op de planlocatie zijn beschermde ongewervelden uit deze groepen uitgesloten. De grote vos wordt gemeld in een groengebied in de wijk Leeuwenhoek (NDFF). De planlocatie vormt geen geschikte habitat voor de grote vos, die in holle bomen of stapels hout overwintert. Grote vos zet eieren af op hoge vrijstaande bomen (iep, wilg, zoete kers). Waardplanten ontbreken op de planlocatie. In het aangrenzende plantsoen zijn wel waardplanten aanwezig (zoete kers).

Toets:

Op de planlocatie zijn beschermde ongewervelden uitgesloten. Voor deze soortgroepen is geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Maatregelen zijn niet nodig, maar de zorgplicht is wel van toepassing (artikel 1.11).

4: Maatregelen

Aangetroffen of verwachte soorten:

De toetsing in hoofdstuk 3 heeft beoordeeld met welke soorten/groepen wél en met welke géén rekening moet worden gehouden. In de tabel volgt alleen een overzicht van de soorten/groepen en essentiële functies waarmee wel rekening moet worden gehouden. Soorten die onder een vrijstellingsregeling vallen of waarvoor alleen de zorgplicht geldt worden hier niet meer genoemd.

Beschermde soorten/groepen:

<i>Soortgroep</i>	<i>Soort/categorie</i>	<i>Essentiële functie</i>
Vogels	Algemene broedvogels	(mogelijke) nesten in de begroeiing
Vleermuizen	Kleine gebouwbewonende soorten	Verblijfplaatsen in aangrenzende bebouwing

Soortspecifieke maatregelen

Voor de **Vogels** gelden volgende maatregelen, omdat vernietiging van een nest niet is toegestaan (art. 3.1):

- Voer de werkzaamheden aan het plangebied buiten de broedperiode uit. De broedperiode is globaal van maart t/m juli, maar er dient rekening gehouden te worden met verschillen per vogelsoort en jaarlijkse/seizoensafhankelijke afwijkingen vanwege de weersomstandigheden. Overleg dit met een ecooloog. OF:
- Laat een ecooloog vooraf aan de werkzaamheden controleren op nesten. Indien aangetroffen: overleg vervolgmaatregelen.

Voor **vleermuizen** gelden de volgende vervolgstappen, omdat verstoring en vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet is toegestaan (art. 3.5):

- Voor vleermuizen is onderzoek nodig naar kleine vleermuissoorten en zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen. De meest gebruikelijke methode is onderzoek volgens het meest recente Protocol vleermuizen in de periode 15 mei t/m 15 juli, 15 aug t/m 30 sept te worden uitgevoerd. Indien één of meerdere van deze functies worden vastgesteld, zijn vervolgstappen nodig.

Overige soorten / Zorgplicht

Voor **alle soortgroepen** geldt altijd de zorgplicht (zie **bijlage 1**). Dus ook als ze niet beschermd zijn. Concreet:

- Dood en beschadig/verwond geen dieren. Bij het aantreffen van gewervelde dieren: overleg met een ecologisch deskundige hoe deze op een veilige afstand van de werkzaamheden te verplaatsen, of werk er, indien mogelijk, omheen.

5: Conclusie

In verband met de bouw van Morsweg t.p.v. nr. 58 te Leiden, heeft Eco-Niche, in opdracht van Architecten- en interieurbureau Roorda + DB., een ecologische quickscan uitgevoerd. Aan de hand van een veldbezoek op 8 maart 2021 en een literatuurstudie is er onderzocht of er beschermde soorten, natuurgebieden en gebieden met speciale doelstellingen op of rond deze planlocatie voorkomen. Vervolgens zijn de resultaten getoetst aan de natuurwetgeving met als conclusie:

- De planlocatie maakt geen onderdeel uit van en grenst niet aan een beschermd natuurgebied. Door de ligging van de planlocatie wordt enig effect op de natuurdoelstellingen van beschermde natuurgebieden uitgesloten. Nader onderzoek (een *voortoets*), van deze doelstellingen en effecten daarop is nodig.
- Op de planlocatie worden de volgende beschermde soorten/groepen verwacht of deze zijn niet uit te sluiten: **vogels** en **vleermuizen**.
- Van de volgende beschermde soorten/groepen worden alleen soorten die onder de vrijstellingsregeling vallen verwacht of deze zijn niet uit te sluiten: **amfibieën** en **grondgebonden zoogdieren**.
- Voor **vogels** (algemene broedvogelsoorten) en **vleermuizen** (gebouwbewonende soorten) dienen de maatregelen van hoofdstuk 4 te worden opgevolgd om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.
- Voor **alle soortgroepen** is altijd de zorgplicht van toepassing (hoofdstuk 4).

Rapportage: Petra Velthuis, adviseur.

Borging: Carolien van der Graaf (Msc.), adviseur.

Eco-Niche heeft het onderzoek zo secuur en compleet als mogelijk uitgevoerd. Echter natuur is dynamisch en daarmee niet altijd even voorspelbaar. We adviseren dan ook om indien er tijdens de werkzaamheden – ondanks alles – toch nog een beschermde soort op de planlocatie wordt aangetroffen, hiervoor contact met ons op te nemen om adequate maatregelen te treffen.

Eco-Niche is lid van het Netwerk Groene Bureaus

Bronnen

Algemeen

1. Wet natuurbescherming: www.rijksoverheid.nl
2. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming), Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2016, nr34.
3. Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming), Staatscourant nr 55791, 28 oktober 2016.
4. www.vogelbescherming.nl
5. www.sovon.nl
6. www.floron.nl
7. www.ravon.nl
8. www.vleermuis.net
9. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Dienst Regelingen (2009).
10. Aangepaste boordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, Dienst Regelingen (2009).
11. *Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 18 november 2017, nr. 17174206, houdende vaststelling van een geactualiseerde Rode Lijst Vogels* (30 november 2017). Ministerie van LNV, Staatscourant 2017 nr. 68427.
12. Ministerie van Economische Zaken (december 2016). Brochure Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, versie 1.3.
13. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

Lokaal

14. <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>: kaart provinciaal beschermde natuurgebieden.
15. www.ndff.nl: 1,5 km rond planlocatie, beschermde soorten, afgelopen 5 jaar.
16. Provincie Zuid-Holland (9 november 2016), Besluit Verordening uitvoering Wet Natuurbescherming.
17. Roorda, R. Situatietekening nieuw Architecten- en interieurbureau Roorda + DB, Definitief Ontwerp Parel 64, Leiden (21 december 2020).

Bijlage 1: Uitleg Wet natuurbescherming

Uitleg: toetsing in de ecologische quickscan

In voorliggende Ecologische quickscan is getoetst aan de natuurwetgeving en daarmee aan hoofdstuk 2 en 3 uit de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de Wet natuurbescherming uitgelegd. De uitleg is gebaseerd op de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie Economische Zaken.

Doel van de wet

De Wet natuurbescherming is gericht op het beschermen, ontwikkelen en gebruiken van de natuur en waardevolle landschappen vanwege de intrinsieke waarde, de biologische diversiteit en de cultuurhistorische en maatschappelijke functies. De wet regelt in hoofdstuk 2 en 3 de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van natuurgebieden en de in het wild levende planten- en diersoorten.

Verboden

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten en natuurgebieden zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten en gebieden in principe verboden zijn:

Verbodsbepalingen binnen de gebiedsbescherming:

Het is verboden een plan / project te realiseren of andere handelingen te verrichten die, geleid op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van het natuurlijk habitat of het habitat van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Verbodsbepalingen binnen de soortenbescherming per beschermingsregime:

De wet kent voor beschermde soorten drie verschillende beschermingsregimes: paragraaf 3.1 voor soorten uit de Vogelrichtlijn, paragraaf 3.2 voor soorten uit de Habitatrichtlijn en paragraaf 3.3 voor de overige nationaal beschermde soorten. Daarnaast geldt voor alle inheemse planten en dieren een zorgplicht.

Vogelrichtlijn §3.1	Habitatrichtlijn §3.2	Nationaal beschermd §3.3
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing

Vogelrichtlijn §3.1	Habitatrichtlijn §3.2	Nationaal beschermd §3.3
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing

invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort		
Niet van toepassing	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11) heeft betrekking op de intrinsieke waarde van natuur. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorg houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn of haar handelen of het nalaten daarvan nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt, dergelijke handelingen achterwege laat of maatregelen treft om de gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Ontheffing en vergunning

De initiatiefnemer blijft altijd verantwoordelijk voor (de gevolgen van) zijn/haar plan/project, maar van het verbod op schadelijke activiteiten ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. De bevoegdheid hiervoor ligt bij de provincie of het ministerie van Economische Zaken. Een vergunning-/ontheffingaanvraag kan ook, via de gemeente, aanhaken bij de procedure van de omgevingsvergunning (Omgevingswet). Hierbij legt de gemeente de aanvraag voor aan de provincie. De provincie geeft vervolgens op grond van de inhoudelijke toetsing al dan niet een Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) af.

Ontheffing soortenbescherming:

Van de verboden voor beschermde soorten kan met een ontheffing, vrijstelling, gedragscode of provinciale verordening worden afgeweken, mits aan 3 criteria wordt voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de activiteit mogelijk.
2. de ingreep doet geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.
3. het project / plan heeft een in de wet genoemd algemeen belang.

Voor de overige nationaal beschermde soorten (§3.3) zijn in de wet meer wettelijke belangen opgenomen dan voor de soorten uit Vogel- en Habitatrichtlijn (§3.1 en §3.2), waaronder het algemene belang van 'ruimtelijke ontwikkelingen'.

Vergunning gebiedsbescherming:

Van de verboden in beschermde natuurgebieden kan met een vergunning of provinciale verordening worden afgeweken, mits uit een '*passende beoordeling*' blijkt dat het plan / project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten, of als aan de ADC-criteria wordt voldaan:

- A: er zijn geen alternatieve oplossingen;
- D: het plan/project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- C: de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Bijlage 2: Ligging planlocatie & natuurgebieden

A: bestaande situatie en ligging in de omgeving

Planlocatie: rode omkadering (bron: Kaartgegevens ©2020 Google).

B: nieuwe situatie

Impressies nieuwe situatie planlocatie: plantsoenzijde (links) en noordzijde plangebied (rechts) (bron: Architectuur- en interieurbureau Roorda + DB, 2020).

C: beschermde natuurgebieden en NNN

★ = planlocatie, geel = Natura 2000 gebied (bron: www.ndff.nl). Zwarte kader= 1,5 km rond planlocatie.

★ = planlocatie, grijs = NNN gebieden (bron: www.ndff.nl). Zwarte kader= 1,5 km rond planlocatie.

Bijlage 3: gemelde kwetsbare en beschermde soorten (NDFF)

A: Wilde planten

<i>Soort</i>	<i>aantal meldingen</i>
Muurbloem	3
Wolfskers	22

B: Vogels

Jaarrond beschermd nest

<i>Soort</i>	<i>aantal waarnemingen</i>
Boomvalk	135
Buizerd	143
Gierzwaluw	308
Grote Gele Kwikstaart	393
Havik	14
Huismus	553
Kerkuil	2
Ooievaar	168
Ransuil	6
Sperwer	83
Wespendief	9
Zwarte Wouw	1

C: Grondgebonden zoogdieren

<i>Soort</i>	<i>aantal meldingen</i>
Bosmuis	2
Bunzing	4
Eekhoorn	1
Egel	75
Haas	58
Huisspitsmuis	8
Konijn	26
Rosse woelmuis	1
Vos	4

D: Vleermuizen

<i>Soort</i>	<i>aantal meldingen</i>
Gewone dwergvleermuis	360
Laatvlieger	11
Rosse vleermuis	21
Ruige dwergvleermuis	49
Watervleermuis	11

E: Amfibieën

<i>Soort</i>	<i>aantal meldingen</i>
Alpenwatersalamander	7
Bruine kikker	36
Gewone pad	28
Kleine watersalamander	24
Meerkikker	2

Eco-Niche

Vroedmeesterpad 1

F: Ongewervelden

<i>Soort</i>	<i>aantal meldingen</i>
Grote vos	21